

2012

Om arbetspensions- försäkringen inom den privata sektorn

Anvisningar för arbetsgivare och företagare

Pensionsskyddscentralen
ELÄKETURVAKESKUS

Pensionsskyddscentralen

Arbetspensionssystemets servicecentral

Kundtjänst och besöksadress: Bokhållargatan 3, Östra Böle, Helsingfors

Postadress: 00065 PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Telefon 029 411 20

Arbetspensionsrådgivning (på svenska) 029 411 2820

Begäran om pensionsutdrag 029 411 2825

Utländska pensionsärenden (på svenska) 029 411 2815

Försäkring av utlandsarbete 029 411 2816

FöPL-rådgivning för företagare 029 411 2832

Fax (09) 148 1172

www.etk.fi

www.arbetspension.fi

Pensionsskyddscentralens broschyrer

- Om arbetspensionsförsäkringen inom den privata sektorn, anvisningar för arbetsgivare och företagare (finska, svenska, engelska)
- Om arbetspensionerna inom den privata sektorn för anställda och företagare (finska, svenska, engelska)

Övriga broschyrer (svenska, finska)

- Arbetspensionsförsäkringarna och förskottsuppbördsregistret 2012
- Utsänd utomlands
- Pensionsförsäkring för privata familjedagvårdare 2012

Broschyerna är gratis och tillhandahålls av Pensionsskyddscentralen, FPA, arbets- och näringsbyråerna samt NTM-centralerna.

Till läsaren	4
Arbetspensionsförsäkringen omfattar allt lönearbete	4
Lagen om pension för arbetstagare (ArPL)	5
Hur ordnas försäkringen?	5
<i>Avtalsarbetsgivare</i>	5
<i>Tillfällig arbetsgivare</i>	5
<i>Pensionsförsäkringsavgifter för anställda</i>	6
Företagarens arbetspensionsförsäkring	6
Lagen om pension för företagare (FöPL).....	6
Företagaren tecknar själv försäkringen.....	7
<i>Företagarens pensionsförsäkringsavgifter</i>	7
<i>Pensionen grundar sig på arbetsinkomsten</i>	7
Vilka försäkras enligt FöPL i olika bolagsformer	8
<i>Vem är familjemedlem</i>	9
Företagares pensionsavgifter	9
Nya företagare får rabatt på försäkringsavgiften	10
Obetalda försäkringsavgifter	10
Pensionsskyddet för stipendietagare	10
Försäkring av anställda som kommer från ett annat land för att arbeta i Finland	11
Anställda från EU/EES-länder eller avtalsländer	11
Anställda från icke-avtalsländer – möjlighet att bli befriad från försäkringsskyldigheten	11
Försäkring av anställda som sänds utomlands	11
Arbete i ett EU/EES-land, Schweiz eller i ett avtalsland.....	12
Arbete i ett land som varken omfattas av EU-bestämmelserna eller en överenskommelse om social trygghet	12
Försäkringslönen i utlandsarbete	13
Mer pensionsinformation	13
Sifferbilaga	17

Till läsaren

Den här broschyren är avsedd för dig som vill veta mer om pensionsförsäkringen för anställda hos privata arbetsgivare och företagare. Broschyren innehåller också anvisningar om arbetsgivarens skyldigheter i fråga om arbetspensionsförsäkringen och om företagarens skyldighet att ordna med pensionsförsäkring för sig själv.

Broschyren överensstämmer med den gällande ArPL- och FöPL-lagstiftningen, men den ska inte betraktas som lagtext. Närmare upplysningar om försäkringen får du på Pensionsskyddscentralen och arbetspensionsanstalterna och på webbplatsen www.arbetspension.fi.

De anställda inom stat, kommun och församling omfattas av lagstiftningen om pensioner för den offentliga sektorn. Du får veta mer om särdragen i pensionslagarna för den offentliga sektorn hos Keva (tidigare Kommunernas pensionsförsäkring), som förutom pensionsskyddet för de kommunalt anställda också sköter om pensionsärenden för de statsanställda, kyrkans anställda och FPA-anställda.

I broschyren finns också information om pensionsförsäkring för personer från ett annat land och personer som åker utomlands.

I slutet av broschyren finns en sifferbilaga med uppgifter om försäkringsavgifterna, indextalen och beskattningen år 2012 samt tabeller över folkpension, minskad efterlevandepension samt pensionsgrundande socialförmåner.

Arbetspensionsförsäkring ska tecknas för alla som arbetar i Finland, också utlänningar.

Arbetspensionsförsäkringen omfattar allt lönearbete

Anställda hos privata arbetsgivare försäkras enligt lagen om pension för arbetstagare (ArPL).

Anställda som utför arbete som avses i sjömanslagen försäkras hos Sjömanspensionsskassan enligt lagen om sjömanspensioner (SjPL).

Arbete som företagare försäkras enligt lagen om pension för företagare (FöPL).

Jordbrukare, fiskare, renskötare samt stipendietagare försäkrar sitt arbete hos Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt LPA enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (LFöPL).

Utöver arbetspensionsförsäkringen ska arbetsgivaren betala olycksfalls-, arbetslöshets- och grupplivförsäkringspremier samt socialskyddsavgift för sina anställda.

Lagen om pension för arbetstagare (ArPL)

Försäkringsskyldigheten börjar vid ingången av den månad som kommer efter arbetstagarens 18-årsdag och upphör i slutet av den månad då arbetstagaren fyller 68 år.

Arbetspensionsförsäkringsavgifter ska betalas också för pensionerade anställda som inte fyllt 68 år, eftersom de också tjänar in ny pension för arbete som pensionärer.

ArPL omfattar arbete i anställningsförhållande, för vilket arbetsgivaren under en kalendermånad betalar minst 54,08 euro i arbetsinkomst till arbetstagaren. Med arbetsinkomst avses lön eller annat vederlag för arbete.

Som arbetsgivare kan du teckna en frivillig ArPL-försäkring för anställda som arbetar utomlands och för förtroendevalda. Förtroendeavgifter för vilka du betalar arvoden till någon av dina anställda ska dock alltid försäkras.

Hur ordnas försäringen?

Som arbetsgivare kan du oberoende av bransch välja i vilket pensionsbolag du ordnar pensionsskyddet för dina anställda. Du kan vara antingen avtalskund hos pensionsbolaget eller en s.k. tillfällig arbetsgivare.

Avtalsarbetsgivare

Om du kontinuerligt har anställd personal eller om lönerna du betalar ut under sex månaders tid överstiger 7 746 euro är du en avtalsarbetsgivare. Du ska ordna pensionsskyddet för dina anställda genom att teckna ett ArPL-försäkringsavtal med något pensionsbolag månaden efter löneutbetalningen. Du kan försäkra hela din personal med en och samma försäkring. Du kan också teckna parallella försäkringar för olika personalgrupper inom ramarna för försäkringsvillkoren.

Avtalsarbetsgivaren meddelar arbetsinkomsterna för sina anställda antingen en gång per år eller månadsvis till sitt pensionsbolag. Om du väljer att meddela en gång per år, meddelar du före slutet av januari löneuppgifterna för föregående år för de anställda i fortlöpande anställning till ditt pensionsbolag. Uppgifterna om anställningsförhållanden som inlets och avslutats inom året ska du ändå ange till ditt pensionsbolag minst kvartalsvis.

Om du väljer månadsanmälningsmetoden, ska du månatligen lämna uppgifter om de anställda och deras löner till pensionsbolaget. En separat årsanmälan görs inte.

Tillfällig arbetsgivare

Du är en tillfällig arbetsgivare, om du inte kontinuerligt har anställd personal och om de löner du utbetalar under ett halvt år inte uppgår till 7 746 euro

sammanlagt. Som tillfällig arbetsgivare behöver du inte ingå ett särskilt försäkringsavtal med pensionsanstalten, utan du ska lämna uppgifterna om de anställda och lönerna som betalats till dem och betala försäkringsavgifterna månatligen till det pensionsbolag som du väljer. Avgifterna ska betalas senast den 20 dagen i månaden efter löneutbetalningen.

Pensionsförsäkringsavgifter för anställda

Grunden för arbetspensionsavgiften, som avtalsarbetsgivare och tillfälliga arbetsgivare betalar, är den lön som arbetsgivaren betalar till den anställda. Grunderna för avtalsarbetsgivares avgifter påverkas av den totala lönesumman.

Försäkringsavgiften enligt ArPL bestäms på samma grunder i alla arbetspensionsbolag.

Arbetspensionsavgiften betalas av arbetsgivaren och arbetstagaren tillsammans. Arbetsgivaren redovisar hela försäkringsavgiften till pensionsanstalten och ansvarar för att den blir betald. Arbetsgivaren har rätt att ta ut arbetstagarens andel av försäkringsavgiften av arbetsgivaren i samband med utbetalningen av lönen.

Arbetsgivaren tar ut arbetstagarens arbetspensionsavgift från bruttolönen, från vilken även skatten tas ut. Bruttolönen är arbetstagarens lön inklusive eventuella naturaförmåner enligt deras beskattningsvärde. Avgiften minskar arbetstagarens nettolön. Rätten till skatteavdrag för arbetspensionsavgiften har redan beaktats i arbetstagarens förskottsinnehållningsprocent.

Om en anställd sänds utomlands för att arbeta baserar sig arbetstagarens avgifter på försäkringslönen.

Försäkringsavgifterna framgår av sifferbilagan till denna broschyr.

Företagarens arbetspensionsförsäkring

Om du arbetar som företagare ska du ordna med arbetspensionsskydd för dig själv enligt lagen om pension för företagare (FöPL).

Jordbrukare, fiskare, renskötare samt stipendietagare ska försäkra sitt arbete enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (LFöPL).

Även företagsverksamhet i bisyssla ska försäkras. Utlänningar som är bosatta i Finland och bedriver företagsverksamhet här ska också försäkra sin verksamhet.

Lagen om pension för företagare (FöPL)

Enligt FöPL är en företagare en person som förvärvsarbetar men inte utför arbetet i ett anställnings- eller tjänsteförhållande. Den som enbart äger ett företag ska inte försäkras, utan försäkring förutsätter arbete.

En FöPL-försäkring ska tecknas, om

- företagaren är 18–67 år gammal
- företagarkerksamheten fortgår minst fyra månader utan avbrott
- företagarens genomsnittliga arbetsinkomst är minst lika stor som det gränsbelopp som anges i lagen.

Företagaren tecknar själv FöPL-försäringen

Som företagare kan du själv välja i vilket pensionsförsäkringsbolag du ingår ett avtal om FöPL-försäkring. Inom vissa branscher kan företagare teckna försäkringen i en pensionskassa som bedriver FöPL-försäkring inom den egna branschen.

FöPL-försäkringen är en personlig försäkring, som täcker all företagsverksamhet som den försäkrade personen bedriver. Även om företagaren har flera företag, har han eller hon endast en FöPL-försäkring. Hela verksamhetens omfattning beaktas i den försäkrade FöPL-arbetsinkomsten.

FöPL-försäkringen ska tecknas senast inom sex månader från att företagarkerksamheten har börjat. Retroaktivt kan man teckna försäkring endast för det innevarande och de tre föregående kalenderåren. Pensionsskyddet för tidigare år har gått förlorat.

Företagarens pensionsförsäkringsavgifter

Företagaren ansvarar själv för pensionsförsäkringsavgifterna enligt FöPL. Procentsatsen för försäkringsavgiften är högre för företagare över 53 år än för yngre företagare, på samma gång är pensionens intjäningsprocent högre. I början av företagsverksamheten får företagaren rabatt på FöPL-försäkringsavgiften under fyra års tid.

Försäkringsavgiften bestäms utifrån den fastställda FöPL-arbetsinkomsten och en avgiftsprocent som beror på företagarens ålder. Arbetsinkomsten justeras årligen med lönekoeficienten.

FöPL-försäkringsavgifterna är helt avdragsgilla antingen i företagarens eller företagarens makes beskattning. Om företaget har betalat försäkringsavgifterna, får företaget göra skatteavdraget.

Procentsatserna för försäkringsavgifterna framgår av sifferbilagan i slutet av broschyren.

Pensionen grundar sig på arbetsinkomsten

Pensionsanstalten fastställer FöPL-arbetsinkomsten utifrån företagarens försäkringsansökan. Den fastställda arbetsinkomsten utgör grunden för både den tillväxande pensionen och för försäkringsavgiften. Även sjukdagpenningen bestäms enligt FöPL-inkomsten, om företagaren blir sjuk. Också föräldradag-

penning, specialvårdspenning och rehabiliteringspenning enligt lagen om rehabiliteringspenning bestäms utifrån den fastställda FöPL-inkomsten.

FöPL-arbetsinkomsten bör motsvara en sådan lön eller ersättning som skulle betalas till en utomstående, om det arbete som omfattas av FöPL utfördes av någon annan lika yrkeskunnig person i stället för företagaren. Arbetsinkomsten bör motsvara värdet av företagarens arbetsinsats. Arbetsinkomsten bestäms inte utifrån företagets vinst eller den ersättning på investerat kapital som företagaren tar ut ur företaget.

När man uppskattar arbetsinkomsten kan man ha Pensionsskyddscentralens anvisningar om fastställande av arbetsinkomsten som hjälp.

Det lönar sig att från första början fastställa arbetsinkomsten så att den motsvarar företagarens verkliga arbetsinsats, eftersom alla arbetsinkomsten under hela företagarens bana påverkar pensionens belopp. Om företagarens arbetsinsats ändras betydligt, kan och bör arbetsinkomsten ändras. Det är dock inte möjligt att ändra arbetsinkomsten retroaktivt.

Vilka försäkras enligt FöPL i olika bolagsformer

FöPL gäller affärs- och näringsidkare och även företagare som bedriver företagsverksamhet i ett bolag som de äger. Om man enbart äger ett företag ska man inte bli försäkrad enligt FöPL, utan FöPL-försäkringen gäller endast företagare som också arbetar i företaget.

Enligt FöPL försäkras

- innehavare av privat firma samt hans eller hennes make, om maken arbetar i företaget
- bolagsmän i öppet bolag
- ansvariga bolagsmän i kommanditbolag
- en delägare i ett aktiebolag som arbetar i ledande ställning i ett aktiebolag och ensam innehar över 30 % av bolagets aktier eller 30 % av det röstetal som aktierna medför
- aktieägare i ledande ställning i aktiebolag, om aktieägaren tillsammans med familjemedlemmar som bor i samma hushåll äger mer än 50 % av bolagets aktier eller innehar mer än 50 % av de röstetal som aktierna medför.

FöPL gäller inte

- make eller familjemedlem som arbetar i ett personbolag utan att vara bolagsman
- tyst bolagsman i kommanditbolag

Vem är familjemedlem?

Som familjemedlem betraktas en person som är släkt med en företagare i ledande ställning i rakt ned- eller uppstigande led och som stadigvarande bor i företagarens hushåll.

Familjemedlemmar är också adoptivbarn och adoptivföräldrar samt dessas makar. Även en sambo är familjemedlem.

Äkta makar betraktas som familjemedlemmar även om de inte bor i samma hushåll. En registrerad partner jämställs med en äkta make.

Syskon är inte familjemedlemmar enligt FöPL.

Företagares pensionsavgift är flexibel

En företagare kan höja sitt pensionsskydd genom att under goda år betala mera försäkringsavgift utan att de fastställda FöPL-arbetsinkomsterna stiger. I sämre tider kan avgiften på motsvarande sätt sänkas. Om man vill tillämpa det här förfarandet anmäler man det skriftligen till pensionsbolaget. Företagaren kan höja eller sänka sin arbetsinkomst genom den flexibla avgiften en gång per år genom att anmäla och betala avgiften under det år för vilket man vill att den ska gälla.

Den flexibla avgiften ändrar inte den fastställda arbetsinkomsten. Den fastställda arbetsinkomsten kan ändras bara genom en separat ansökan, men inte retroaktivt. På basis av den fastställda arbetsinkomsten och tillskottsavgiften eller sänkningen av avgiften bestäms företagarens totala arbetsinkomst för respektive år.

Den höjda avgiften kan vara 10 – 100 procent av årsavgiften som räknas ut på basis av den fastställda årsinkomsten. Minskningen får vara 10-20 procent av den bestående avgiften. En minskning av FöPL-avgiften minskar också på pensionen.

Flexibiliteten kan inte användas om företagaren från tidigare år har obetalda eller ouppklarade FöPL-avgifter. Den kan inte utnyttjas medan företagaren får rabatt på avgiften som ny företagare, inte heller efter det år då företagaren fyller 62 år. Vid beräkningen av invalidpension beaktas inte tillskottsavgifter eller förminskade avgifter som hänför sig till året innan pensionen börjar.

En tillfällig ändring av försäkringsavgiften tas inte i beaktande vid beräkningen av en halverad arbetsinkomst som beror på deltidspension. När den stabiliserade arbetsinkomsten för deltidspensionen fastställs beaktas inte tillskottsavgiftens inverkan på arbetsinkomsten för det år som föregår pensionsfallet. Tillskottsavgift för övriga år beaktas i beräkningen. Arbetsinkomstens flexibilitet neråt tas alltid i beaktande då man räknar ut den fastställda inkomsten.

En tillskottsavgift eller tillfälligt sänkt försäkringsavgift inverkar inte på storleken av sjukförsäkringens dagpenning. Den räknas utifrån den fastställda arbetsinkomsten.

Nya företagare får rabatt på försäkringsavgiften

Den som för första gången startar företagsverksamhet får 25 procents rabatt på FöPL-avgiften i fyra års tid. Om företagsverksamheten upphör innan fyra år har gått, får företagaren den återstående rabattperioden till godo under en eventuell senare företagareperiod. Tiden mellan företagareperioderna är inte begränsad.

Obetalda försäkringsavgifter

Obetalda FöPL-avgifter minskar pensionen. Pensionsbeloppet minskar separat för varje arbetsinkomstperiod enligt förhållandet mellan den fastställda och den betalda FöPL-avgiften. Om företagaren inte alls har betalat pensionsavgifter under en period, är arbetsinkomsten under den perioden noll euro och ingen pension tillväxer.

Pensionsskyddet för stipendietagare

Forskare och konstnärer som får stipendier för sitt arbete försäkras fr.o.m. 1.1.2009 enligt LFöPL. Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt LPA sköter pensions- och olycksfallsförsäkringen för stipendietagare.

Den som blir beviljad ett finskt stipendium för minst fyra månaders konstnärligt eller vetenskapligt arbete ska teckna en pensionsförsäkring hos LPA. Även stipendiefinansierat arbete utomlands ska under vissa förutsättningar försäkras enligt LFöPL. Stipendiebeloppet ska motsvara en årlig LFöPL-arbetsinkomst på minst 3 552,92 euro för att försäkring ska komma i fråga.

Försäkringsskyldigheten gäller både dem som fått ett personligt stipendium och dem som är medlemmar i en arbetsgrupp som fått stipendium.

En stipendietagares pensionsskydd bestäms på basis av den LFöPL-arbetsinkomst som fastställts för stipendietagaren på samma sätt som för lantbruksföretagare. Stipendietagarens inkomstrelaterade olycksfallsförsäkring, dagpenning enligt sjukförsäkringslagen och rehabiliteringspenning från FPA fastställs också på basis av LFöPL-arbetsinkomsten.

Närmare upplysningar får du från LPA, servicenumret för stipendietagare tfn 020 630 0695 eller per e-post vakuutus@mela.fi.

Försäkring av anställda som kommer från ett annat land för att arbeta i Finland

Huvudregeln är att arbete i Finland försäkras enligt arbetspensionslagarna i Finland. Finska arbetsgivare ska försäkra utländska anställda som arbetar i Finland enligt ArPL, i likhet med finländska anställda. En utländsk arbetsgivare är också skyldig att pensionsförsäkra sina arbetstagare i Finland när de arbetar här.

Anställda från EU/EES-länder eller avtalsländer

De anställda försäkras i Finland, förutsatt att de inte visar upp ett intyg om att de omfattas av lagstiftningen i något annat EU/EES-land eller avtalsland under arbetstiden i Finland. Anställda som blivit utsända från ett annat land för att arbeta i Finland försäkras i det land där intyget har utfärdats.

Anställda från icke-avtalsländer – möjlighet att bli befriad från försäkringsskyldigheten

En utländsk arbetsgivare som sänder en anställd till Finland för att arbeta här i högst två år, behöver inte försäkra den anställda enligt lagen om pension för arbetstagare (ArPL).

När en arbetsgivare sänder en anställd till Finland för att arbeta här i mer än två år eller när arbetet i Finland av oförutsebara omständigheter fortgår en längre tid än två år, kan Pensionsskyddscentralen på ansökan befria den utländska arbetsgivaren från försäkringsskyldigheten för högst fem år, räknat från den dag arbetet i Finland började. Ett villkor för befrielsen är att arbetsgivaren lägger fram en utredning som visar att den anställdas pensionsskydd har ordnats annanstans.

Befrielsen gäller inte utsända som omedelbart innan arbetet i Finland börjar har omfattats av den finländska lagstiftningen om social trygghet, EU-förordningen om social trygghet eller en överenskommelse om social trygghet.

Försäkring av anställda som sänds utomlands

Hur utlandsarbete ska försäkras är beroende av

- om den anställda arbetar i ett EU/EES land eller i Schweiz
- om arbetslandet och Finland har en överenskommelse om social trygghet
- om den anställda arbetar i ett land med vilket Finland inte har någon överenskommelse.

I EU/EES-länderna och i Schweiz tillämpas numera de gemensamma EU-bestämmelserna om social trygghet, som avgör vilket lands socialförsäkringslagstiftning som ska tillämpas på arbetstagare som flyttar från ett land till ett

annat. EU-länderna utöver Finland är Belgien, Bulgarien, Cypern, Danmark, Estland, Frankrike, Grekland, Holland, Irland, Italien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Malta, Polen, Portugal, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike.

EES-länder som inte har anslutit sig till EU är Island, Liechtenstein och Norge.

Finland har dessutom bilaterala överenskommelser om social trygghet med Australien, Chile, Israel, Kanada, Quebec och USA. Samtliga överenskommelser innehåller också regler om pensionsförsäkringen.

Arbete i ett EU/EES-land, Schweiz eller i ett avtalsland

EU-bestämmelserna och överenskommelserna om social trygghet garanterar att en anställd som flyttar från ett avtalsland till ett annat

- har samma sociala trygghet som landets egna medborgare
- får sin pension från ett land till ett annat
- försäkras endast i ett land så att avgifter betalas till endast ett land i sänder
- får räkna arbetet i andra avtalsländer till godo när kvalifikationstiden räknas ut (t.ex. i Tyskland krävs fem års försäkringstid). På så vis blir det lättare att få rätt till pension, men pensionen bestäms ändå på basis av det arbete som utförts i varje land.

Utgångspunkten i EU-bestämmelserna och överenskommelserna om social trygghet är att arbetstagaren försäkras i det land där han eller hon arbetar.

Anställda som blivit tillfälligt utsända för att arbeta i ett annat land (1–5 år beroende på land) kan emellertid på vissa villkor fortfarande omfattas av den finländska socialförsäkringen. Då fortgår också arbetspensionsförsäkringen i Finland. Både EU-bestämmelserna och överenskommelserna om social trygghet innehåller också andra särskilda bestämmelser som gör det möjligt att tillämpa Finlands lagstiftning på en arbetstagare som tillfälligt arbetar utomlands. Sådana särskilda grupper är bl.a. personer som arbetar i två eller flera länder. För dessa arbetstagare, såväl som för dem som blivit utsända från Finland, ansöker man hos Pensionsskyddscentralen om ett intyg om att arbetstagaren omfattas av den sociala tryggheten i Finland. Utförligare information om de villkor som gäller vid utsändning, specialgrupper och ansökan om intyg finns på Pensionsskyddscentralens webbplats www.etk.fi, punkten Arbetspensionstjänster → Försäkring av utlandsarbete

Arbete i ett land som varken omfattas av EU-bestämmelserna eller en överenskommelse om social trygghet

När en finländsk arbetsgivare sänder ut en anställd från Finland för att arbeta i ett icke-avtalsland, ska den anställda försäkras i Finland enligt lagen om pension för arbetstagare (ArPL), så länge som arbetsavtalet är i kraft. Denna skyldig-

het fortsätter att gälla även om försäkringsavgifter eventuellt också måste betalas i stationeringslandet.

En finländsk arbetsgivare kan också ordna pensionsskydd frivilligt enligt ArPL för sådana anställda som inte omfattas av den obligatoriska försäkringen under utlandskommenderingen. Också för arbetstagare som anställts utomlands kan arbetsgivaren teckna en frivillig arbetspensionsförsäkring, om arbetstagaren när anställningen börjar omfattas av den sociala tryggheten i Finland (arbetspensionsförsäkringen eller den bosättningsbaserade sociala tryggheten).

Frivillig försäkring är möjligt, när arbetsgivaren under utlandskommenderingen antingen är ett finländskt företag eller ett utländskt företag, som ingår i samma koncern som det finländska företaget, eller där det finländska företaget har bestämmanderätt.

Den som tecknar den frivilliga arbetspensionsförsäkringen måste alltid vara ett finländskt företag.

Försäkringslönen för utlandsarbete

Under utlandskommenderingen baserar sig både arbetsgivarens och arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift på den s.k. försäkringslönen. Försäkringslönen är den lön som betalas för motsvarande arbete i Finland eller den lön som i övrigt ska anses motsvara arbetet i fråga. Arbetsgivaren och arbetstagaren ska tillsammans fastställa försäkringslönen, om utlandskommenderingen varar mer än sex månader.

Försäkringslönen tillämpas på allt arbete som utförs utomlands och som försäkras enligt den finländska arbetspensionslagstiftningen, oberoende av var arbetet utförs.

Försäkringslönen används också som grund för arbetslöshets- och olycksfallspremier för utlandsarbetet och i allmänhet också för arbetsgivarens socialskyddsavgift och för sjukvårds- och dagpenningavgifterna i den försäkrades sjukförsäkringsavgift.

Närmare upplysningar om försäkring av utlandsarbete och behövliga intyg ges av Pensionsskyddscentralen, Försäkring av utlandsarbete, telefon 029 411 2816, fax 029 411 2616 eller e-post: ulkomaanasiat@etk.fi

Mer pensionsinformation

Information om arbetspensionerna för arbetsgivare finns på Pensionsskyddscentralens webbplats www.etk.fi.

Lättillgänglig information om pensionerna finns också på webbplatsen www.arbetspension.fi. Genom den kommer man bland annat till pensionsanstalternas webbplatser.

Arbetspensionsförsäkringar sköts av:

Etera

Tfn 010 553 300

www.etera.fi

Ilmarinen

Tfn 010 284 11

www.ilmarinen.fi

Pensions-Alandia

Tfn (018) 29 000

www.alandiabolagen.com

Pensions-Fennia

Tfn 010 5031

www.elake-fennia.fi

Pensions-Tapiola

Tfn (09) 4531

www.tapiola.fi

Varma

Tfn 010 2440

www.varma.fi

Veritas Pensionsförsäkring

Tfn 010 55 010

www.veritas.fi

Lantbruksföretagarnas pensions- anstalt LPA

Tfn 020 630 0500

www.lpa.fi

Sjömanspensionskassan

Tfn 010 633 990

www.merimieselakekassa.fi

Apotekens Pensionskassa

Tfn (09) 612 6270

www.aekassa.fi

Eläkekassa Verso

Tfn (09) 680 3800

www.elakeverso.fi

Op-Eläkekassa

Tfn 010 252 010

www.op.fi

Valion Eläkekassa

Tfn 010 381 171

www.valionelakekassa.fi

Yrittäjien Eläkekassa Oma

Tfn (017) 266 8681

www.elakekassa.fi

De anställdas pensionsskydd kan ordnas i en redan verksam pensionskassa.

Anställda inom samma bransch kan också tillsammans grunda en pensionskassa om de anställda är totalt 300 till antalet. På motsvarande sätt kan ett företag som har åtminstone 300 arbetstagare grunda en egen pensionsstiftelse för att ta hand om de anställdas pensionsskydd.

Närmare upplysningar:

Pensionsstiftelseföreningen - PSF

Tfn (09) 687 7440

www.elakesaatioyhdistys.fi

Andra viktiga kontaktuppgifter:

Pensionsskyddscentralen

Tfn 029 411 20

www.etk.fi

Keva

Kommunens, statens, FPA-anställdas och evangelisk-lutherska kyrkans pensionsärenden sköts av Keva.

Tfn 020 614 2868

www.keva.fi

Utbildningsfonden

Tfn (09) 680 3730

www.koulutusrahasto.fi

Arbetstagarnas

Grupplivförsäkringspool

Livförsäkringsaktiebolaget Retro

Tfn 020 763 1690

www.retro.fi

Indextal

På arbetspensionerna tillämpas tre olika index. Lönekoeficienten gäller alla som förvärvsarbetar. Lönekoeficienten påverkas till 80 procent av förändringen i lönenivån och till 20 procent av förändringen i prisnivån. Med den justeras de pensionsgrundande inkomsterna och penningbeloppen i arbetspensionslagarna. Med arbetspensionsindex justeras alla löpande pensioner oberoende av pensionstagarens ålder. Indexet påverkas till 20 procent av förändringen i lönenivån och till 80 procent av förändringen i prisnivån. Poängtalet för indexet under övergångstiden är 2663 år 2012 (höjning 3,29 %). Med det justeras de arbetsinkomster under yrkesbanan på basis av vilka pensionen beräknas enligt 2004 års bestämmelser.

År	Lönekoeficient	Arbetspensionsindex
2012	1,291 (höjning 3,03 %)	2407 (höjning 3,61 %)

Eurobelopp i arbetspensionslagarna

**ArPL-månadslön, nedre gräns för att omfattas av lagen:
54,08 euro i månaden**
Nedre gräns för FöPL-arbetsinkomst: 7105,84 euro om året
Övre gräns för FöPL-arbetsinkomst: 161 375,00 euro om året.
**Nedre gräns för LFöPL-arbetsinkomst och stipendier som
medför försäkringsskyldighet: 3 552,92 euro om året.**

Löntagares arbetspensionsförsäkringsavgift

Lagen om pension för arbetstagare (ArPL) trädde i kraft 1.1.2007. År 2012 är den genomsnittliga arbetspensionsförsäkringsavgiften enligt ArPL 22,8 % av lönen. Arbetstagarens avgift är 5,15 % före 53 års ålder och 6,50 % från 53 års ålder. Arbetsgivarens genomsnittliga avgift är 17,35 %. Avgiften för tillfälliga arbetsgivare enligt ArPL är 23,3 %, varav arbetsgivarens andel av arbetspensionsförsäkringsavgiften fås genom att räkna bort arbetstagarens andel.

SjPL

Försäkringsavgiften enligt lagen om sjömanspensioner är 22,4 % av lönen. Både arbetsgivaren och arbetstagaren betalar 11,2 %.

Företagares arbetspensionsavgifter

Företagare svarar själva för sina FöPL- eller LFöPL-försäkringsavgifter. Avgiften tas ut enligt den arbetsinkomst som fastställts vid försäkringen.

FöPL

FöPL-försäkringsavgiften före 53 års ålder är 22,50 % och avgiften från och med 53 års ålder är 23,85 % av arbetsinkomsten. En företagare som för första gången inleder företagsverksamhet får 25 procents rabatt på avgiften under de första 48 månaderna.

LFöPL

För arbetsinkomst under 24 893,37 euro är försäkringsavgiften 11,0250 % före 53 års ålder och 11,6865 % efter 53 års ålder. Försäkringsavgiften stiger gradvis om arbetsinkomsten är 24 893,37–39 118,22 euro. För arbetsinkomst över 39 118,22 euro är försäkringsavgiften 22,50 % före 53 års ålder och 23,85 % efter 53 års ålder. I genomsnitt är avgiftsprocenten för LFöPL-försäkrade 11,8 %.

Allmän dröjsmålsränta är 8,0 % t.o.m. 30.6.2012. Allmän dröjsmålsränta ska betalas bl.a. på försenade försäkringsavgifter och pensioner.

Företagarens utkomstskydd vid arbetslöshet

Företagarens arbetsinkomst ska vara minst 8 520 euro om året för att företagaren ska omfattas av utkomstskyddet för arbetslösa.

Arbetsgivares socialskyddsavgifter

Arbetsgivarens socialskyddsavgift består av endast sjukförsäkringsavgiften, som för alla arbetsgivare är 2,12 % av lönen år 2012.

Olycksfallsförsäkring

Premien varierar beroende på olycksfallsrisken från 0,3 procent till 8 procent. Den genomsnittliga premien är ca 0,9 % av lönesumman.

Lantbruksföretagarna betalar en grundavgift på 31,46 euro och dessutom 1,65 % av sin LFöPL-arbetsinkomst. De kan få rabatt på försäkringsavgifterna för skadefria år och för anlitanande av företagshälsovård. Stipendietagares olycksfallsförsäkringsavgifter är hälften av lantbruksföretagarnas avgifter.

Arbetslöshetsförsäkringen

För lönesummans första 1 936 500 euro betalar arbetsgivaren 0,8 % och för den överskjutande delen 3,2 %. Arbetslöshetsförsäkringsavgiften betalas i samband med olycksfallsförsäkringen.

Grupplivförsäkring för arbetstagare

Arbetsmarknadsorganisationerna har avtalat om en grupplivförsäkring vars premie faktureras i samband med olycksfallsförsäkringen. Den är i genomsnitt 0,07 % av företagets lönesumma. Lantbruksföretagares grupplivförsäkringspremie är 12 euro om året. För stipendietagare är försäkringspremien 6 euro om året.

Arbetstagarens socialavgifter

- sjukförsäkringens sjukvårdsavgift 1,22 % och dagpenningsavgift 0,82 %
- arbetslöshetsförsäkringsavgift 0,6 %
- arbetspensionsförsäkringsavgift 5,15 % före 53 års ålder och 6,50 % efter 53 års ålder.

Skyddat belopp vid utmätning

Vid utmätning av pension undantas ett skyddat belopp för pensionstagarens och hans eller hennes familjs uppehälle. Det skyddade beloppet är 650,70 euro för gäldenärens räkning och det höjs med 233,70 euro för varje person som gäldenären försörjer.

Arbetspensionens inverkan på folkpensionen

År 2012 betalas ingen folkpension, om arbetspensionens belopp är minst

Ensamstående pensionstagare	1 257,96 euro/mån
Pensionstagare som är gift eller sambo	1 120,46 euro/mån
Full folkpension:	
Ensamstående pensionstagare	608,63 euro
Pensionstagare som är gift eller sambo	539,85 euro
Garantipension	713,73 euro

Pensionerna och beskattningen

Pensionsinkomsten beskattas annorlunda än löneinkomst på grund av pensionsinkomstavdraget. Avdraget gäller endast pensionsinkomst. Övriga skattepliktiga inkomster, med undantag av kapitalinkomster, påverkar pensionsinkomstavdragets storlek. När inkomsterna överstiger beloppen i tabellen, mins-

kar pensionsinkomstavdraget. I kommunalbeskattningen minskar det fulla pensionsinkomstavdraget med 55 procent och i statsbeskattningen med 44 procent på grund av inkomster som överstiger gränsen. I kommunalbeskattningen får de med låga inkomster ett grundavdrag som högst är 2 850 euro år 2012. De som bara får folkpension behöver inte betala skatt på den.

Avdraget för pensionsinkomst och inkomstgränserna år 2012

	Fullt avdrag	Gräns för pensionsbeloppet då skatt börjar tas ut	Inget avdrag beviljas
Kommunalskatt	8 530	10 369	24 039
Statsskatt	11 660	22 841	38 160

Skattesats för kommunalskatt och kyrkoskatt samt pensionstagares sjukvårdsavgift 2012

Den kommunala inkomstskattesatsen i genomsnitt	19,25
Kyrkoskatt i genomsnitt	1,4
Pensionstagares sjukvårdsavgift	1,39
Sammanlagt	22,04

Om kommunal- eller kyrkoskatten avviker från dessa siffror, ändras givetvis också de sammanlagda avgifterna. I tabellerna på följande sidor anges arbetspensionens belopp enligt den nivån den har när folkpensionen börjar och beloppet innehåller de delar som beaktas när folkpensionen fastställs. Tabellerna beskriver situationen för en person som år 2012 fyller 65 och som inte har arbetat efter fyllda 63. Arbetspensionen är alltså den arbetspension som tillvuxit fram till 63 års ålder och folkpensionen samt garantipensionen som betalas vid fyllda 65, utan förtidsminskning. Om personen skulle arbeta efter att ha fyllt 63, skulle den arbetspension som han eller hon tjänar in med den högre intjäningsprocenten 4,5 % läggas på den sammanlagda pensionen utan att det inverkar minskande på folkpensionen. Om personen skulle ta ut folkpensionen i förtid före sin 65-årsdag, skulle folkpensionen och garantipensionen förtidsminskas med 0,4 % för varje månad med vilken pensionen tas ut i förtid. Den sammanlagda pensionen är arbetspensionens och den eventuella folkpensionens månatliga belopp tillsammans. Skatterna har beräknats med antagandet att den månatliga inkomsten varit densamma under hela året. Den kommunala inkomstskattesatsen antas vara 19,25 och kyrkoskatten 1,4. Sjukvårdsavgiften är 1,39 %.

Ensamstående pensionstagare						
Arbetspension/ mån	Folkpension	Garanti- pension	Pension sammanlagt/ mån	Skatter och avgifter e/mån	Skatter och avgifter % av bruttopensionen	Nettopension/ mån
0	609	105	714	0	0	714
50	609	55	714	0	0	714
100	585	28	714	0	0	714
150	560	0	710	0	0	710
200	535	0	735	0	0	735
250	510	0	760	0	0	760
300	485	0	785	0	0	785
350	460	0	810	0	0	810
400	435	0	835	0	0	835
450	410	0	860	0	0	860
500	385	0	885	9	1	877
550	360	0	910	19	2	891
600	335	0	935	29	3	906
650	310	0	960	40	4	921
700	285	0	985	50	5	936
750	260	0	1010	60	6	950
800	235	0	1035	70	7	965
900	185	0	1085	91	8	995
1000	135	0	1135	111	10	1024
1100	85	0	1185	132	11	1054
1200	35	0	1235	152	12	1083
1300	0	0	1300	179	14	1121
1400	0	0	1400	220	16	1180
1500	0	0	1500	261	17	1239
1600	0	0	1600	302	19	1298
1700	0	0	1700	338	20	1362
1800	0	0	1800	372	21	1428
1900	0	0	1900	406	21	1494
2000	0	0	2000	450	23	1550
2200	0	0	2200	513	23	1687
2400	0	0	2400	583	24	1817
2600	0	0	2600	678	26	1922
2800	0	0	2800	772	28	2028
3000	0	0	3000	867	29	2133
3200	0	0	3200	960	30	2240
3400	0	0	3400	1044	31	2356
3600	0	0	3600	1131	31	2469
3800	0	0	3800	1219	32	2581
4000	0	0	4000	1306	33	2694
4200	0	0	4200	1393	33	2807
4400	0	0	4400	1480	34	2920
4600	0	0	4600	1567	34	3033
4800	0	0	4800	1654	34	3146
5000	0	0	5000	1741	35	3259

Makar eller sambor						
Arbetspension/ mån	Folkpension	Garanti- pension	Pension sammanlagt/ mån	Skatter och avgifter e/mån	Skatter och avgifter % av bruttopensionen	Nettopension/ mån
0	540	174	714	0	0	714
50	540	124	714	0	0	714
100	517	97	714	0	0	714
150	492	72	714	0	0	714
200	467	47	714	0	0	714
250	442	22	714	0	0	714
300	417	0	717	0	0	717
350	392	0	742	0	0	742
400	367	0	767	0	0	767
450	342	0	792	0	0	792
500	317	0	817	0	0	817
550	292	0	842	0	0	842
600	267	0	867	1	0	866
650	242	0	892	11	1	880
700	217	0	917	22	2	895
750	192	0	942	32	3	910
800	167	0	967	42	4	925
900	117	0	1017	63	6	954
1000	67	0	1067	83	8	984
1100	17	0	1117	104	9	1013
1200	0	0	1200	138	11	1062
1300	0	0	1300	179	14	1121
1400	0	0	1400	220	16	1180
1500	0	0	1500	261	17	1239
1600	0	0	1600	302	19	1298
1700	0	0	1700	338	20	1362
1800	0	0	1800	372	21	1428
1900	0	0	1900	406	21	1494
2000	0	0	2000	450	23	1550
2200	0	0	2200	513	23	1687
2400	0	0	2400	583	24	1817
2600	0	0	2600	678	26	1922
2800	0	0	2800	772	28	2028
3000	0	0	3000	867	29	2133
3200	0	0	3200	960	30	2240
3400	0	0	3400	1044	31	2356
3600	0	0	3600	1131	31	2469
3800	0	0	3800	1219	32	2581
4000	0	0	4000	1306	33	2694
4200	0	0	4200	1393	33	2807
4400	0	0	4400	1480	34	2920
4600	0	0	4600	1567	34	3033
4800	0	0	4800	1654	34	3146
5000	0	0	5000	1741	35	3259

förmånsåttarens pension

Minskad efterlevandepension 2012

den efterlevande makens egen pension

	200	400	600	800	1000	1200	1400	1600	1800	2000	2200	2400	2600	2800	3000	3200	3400	3600	3800	4000
10	100	200	300	400	500	600	700	800	900	1000	1100	1200	1300	1400	1500	1600	1700	1800	1900	2000
200	100	200	300	400	500	600	700	800	900	1000	1100	1200	1300	1400	1500	1600	1700	1800	1900	2000
400	100	200	300	400	500	600	700	800	900	1000	1100	1200	1300	1400	1500	1600	1700	1800	1900	2000
600	100	200	300	400	500	600	700	800	900	1000	1100	1200	1300	1400	1500	1600	1700	1800	1900	2000
800	23	123	223	323	423	523	623	723	823	923	1023	1123	1223	1323	1423	1523	1623	1723	1823	1923
1000	0	23	123	223	323	423	523	623	723	823	923	1023	1123	1223	1323	1423	1523	1623	1723	1823
1200	0	0	23	123	223	323	423	523	623	723	823	923	1023	1123	1223	1323	1423	1523	1623	1723
1400	0	0	0	23	123	223	323	423	523	623	723	823	923	1023	1123	1223	1323	1423	1523	1623
1600	0	0	0	0	23	123	223	323	423	523	623	723	823	923	1023	1123	1223	1323	1423	1523
1800	0	0	0	0	0	23	123	223	323	423	523	623	723	823	923	1023	1123	1223	1323	1423
2000	0	0	0	0	0	0	23	123	223	323	423	523	623	723	823	923	1023	1123	1223	1323
2200	0	0	0	0	0	0	0	23	123	223	323	423	523	623	723	823	923	1023	1123	1223
2400	0	0	0	0	0	0	0	0	23	123	223	323	423	523	623	723	823	923	1023	1123
2600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	23	123	223	323	423	523	623	723	823	923	1023
2800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	23	123	223	323	423	523	623	723	823	923
3000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	23	123	223	323	423	523	623	723	823
3200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	23	123	223	323	423	523	623	723
3400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	23	123	223	323	423	523	623
3600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	23	123	223	323	423	523
3800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	23	123	223	323	423
4000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	23	123	223	323

Pensionstillväxten för sociala förmåner

För sociala förmåner tillväxer pension endast när personen under sin yrkesbana före pensioneringen har haft minst 16 223,61 euro i arbetsinkomst. Med undantag av föräldrapenningar tillväxer pensionen på basis av sociala förmåner endast för den tid under vilken ersättning har betalats till personen själv.

Föräldraförmåner	Beviljas av	Förmånsgrund	Förmånsgrundande inkomst för intjänad pension
Moderskapspenning, särskild moderskapspenning faderskapspenning, föräldrapenning, partiell föräldrapenning SFL (1224/2004)	FPA	Den förmånsgrundade arbetsinkomsten, alltid minst 675,98 e/mån För tid då modern arbetar beloppet av minimidagpenningen	117%
-	-	För tid som betalats till arbetsgivaren	17%
Hemvårdsstöd StPEL* (644/2003)	FPA	675,98 e/mån för månader med hemvårdsstöd	100 %

* *Lagen om pensionsersättning som ska betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier*

Sjuk- och rehabiliteringsförmåner			
Rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna	Arbetspensionsanstalterna	Inkomst för återstående tid	65 %
Rehabiliteringspenning enligt lagen om FPA-rehabilitering (566/2005)	FPA	Den inkomst som utgör grund för rehabiliteringspenningen	65 %
Dagpenning på basis av bestämmelserna om olycksfallsförsäkring	Olycksfallsförsäkringsbolagen	Den arbetsinkomst som ersättningen grundar sig på (förmån), dock inte om ersättningen för inkomstbortfall har betalats som pensions-tillägg	65 %
Ersättning för inkomstbortfall på basis av bestämmelserna om trafikförsäkring	Trafikförsäkringsbolagen	Se olycksfallsförsäkring	65 %

Dagpenning enligt bestämmelserna om försäkring för olycksfall i militärtjänst	Statskontoret	Se olycksfallsförsäkring	65 %
Sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning SFL (1224/2004)	FPA	I sjukförsäkringslagen avsedd arbetsinkomst som grund för sjukdagpenningen; vid partiell sjukdagpenning hälften av denna	65 %
Sjukdagpenning till minimibelopp efter grunddagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa	FPA	1 351,96e/mån	0 %
Alterneringsersättning (Lagen om alterneringsledighet 1305/2002)	Arbetslöshetskassorna	Den arbetsinkomst som utgör grund för den inkomstrelaterade alterneringsersättningen	55 %
Inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002)	Arbetslöshetskassorna	Den arbetsinkomst som utgör grund för den inkomstrelaterade arbetslöshetsdagpenningen	75 %
Grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa	FPA	1 351,96 euro/mån	0 %
Utbildningsförmåner			
Vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsstöd (1276/2000)	Utbildningsfonden	Inkomst som utgör grund för vuxenutbildningsstöd, för företagare 675,98 euro/mån	65 %
Examen			
Yrkesinriktad grundexamen StPEL* (644/2003)	FPA	675,98 euro/mån för den tid som fastställs på basis av examensnivån	100 %

Pensionskyddscentralen
ELÄKETURVAKESKUS

Arbetspensionssystemets servicecentral
Pensionskyddscentralen (PSC)

Östra Böle, Helsingfors
00065 PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Telefon 029 411 20
Kundrådgivning 029 411 2820

www.etk.fi
www.arbetspension.fi

